

Si algú pensa que al bosc regna el silenci és perquè no ha parat mai l'orella prou bé ➡ LRP

COMUNICACIÓ VITAL

“Al principi només era el silenci. / Déu no havia nascut. / Déu nasqué del silenci / per crear-hi una vida incessant, / un batec sense fi.” (*El silenci*, de Carles Duarte. La Magrana, 2001.)

Les persones som uns éssers força sorollosos. Estem tan acostumats al soroll que, sovint, quan anem a la natura, per exemple al bosc, i parem l'orella, exclamem: “Quin silenci!” cosa que, malauradament, trenca aquest suposat moment de màgia silenciosa i acostuma a encetar noves converses. Dic suposat moment de màgia silenciosa, perquè, si algú pensa que al bosc regna el silenci és perquè no ha parat mai l'orella prou bé, o perquè el brogit dels propis pensaments ha emmascarat els sons i les percepcions de l'entorn. Malgrat que potser no ens ho sembli, la vida és tot el contrari del silenci: és comunicació constant. Aquest mes us vull recomanar dos llibres relacionats amb les profunditats més íntimes de la vida: la seva història a la Terra i la manera com es comuniquen els éssers vius.

A *Al bosc no hi ha silenci*, la biòloga Madlen Ziege, que estudia els sistemes de comunicació que fan servir els éssers vius, ens explica de manera molt amena i motivadora de quina manera es parlen els animals i les plantes, i també els fongs, els protozous i, fins i tot, els bacteris. És, sens

Quan anem al bosc hem de parar l'orella i degustar, també, la comunicació de la natura

dubte, un llibre sorprenent que ens farà veure i gaudir de la natura d'una manera molt més global, com un sistema on, lluny de l'aïllament, tots els éssers vius que l'integren es troben en comunicació constant. Sons, olors, missatges químics, senyals lluminosos... Sabíeu, per exemple, que molts animals defegen en llocs visibles per indicar quin és el seu territori? Per a ells, els excrements són un vehicle de comunicació importantíssim. O que hi ha plantes que capten el soroll que fan les erugues quan roseguen les fulles de les seves congèneres i això propicia que produeixin substàncies tòxiques per defensar-se abans no les ataquin? Quan anem al bosc, no només hem de parar l'orella: també hem de flairar les olors,

notar la brisa i la humitat, observar l'entorn amb mirada receptiva i degustar la comunicació de la natura, que ens acompanya i no ens permet estar mai sols i sense la qual la vida no seria possible.

La vida és, precisament això, un batec incessant, com ens recorda el poema de Carles Duarte, i la seva història és absolutament fascinant, fruit de l'acumulació de molts atzars. D'aquests atzars ens en parla el químic, astrònom i astrofísic Joan Antoni Català a *Una breu i atzarosa història de la vida*. Si imaginem que tota la història de l'univers és una setmana, els primers organismes vius no van aparèixer a la Terra fins a les darreres quaranta-vuit hores, i els *Homo sapiens* només hi hem viscut durant els últims nou segons. A partir d'aquesta premissa, Català repassa la història de l'univers, la seva evolució i els fenòmens extraordinaris que han permès l'aparició i el desenvolupament dels éssers vius: el xoc catastròfic pel qual es va crear la Lluna; la fragmentació de l'escorça terrestre, que genera volcans i moviments sísmics; l'impacte de meteorits i altres fenòmens còsmics i planetaris que van provocar extincions massives, etcètera. Sense aquests fenòmens atzarosos, molt possiblement ara no hi hauria ningú per escriure aquestes línies ni per llegir-les, cap ésser viu per comunicar-se.

AL BOSCO NO HI HA SILENCI

Autora: Madlen Ziege
Editorial: Cossetània
Pàgines: 224
Preu: 15,90 euros

UNA BREU I ATZAROSA HISTÒRIA DE LA VIDA

Autor: Joan Antoni Català
Editorial: Angle Editorial
Pàgines: 448
Preu: 20,90 euros